

UCHWAŁA NR XIII/125/25
RADY MIEJSKIEJ W ROPCZYCACH
z dnia 28 marca 2025 r.

**w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 dla
Gminy Ropczyce"**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907 i 1940), art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 49)

Rada Miejska w Ropczycach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji "Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 dla Gminy Ropczyce", którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ropczyc.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Marek Misiura

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2025-2027
DLA GMINY ROPCZYCE**

WSTĘP	3
I. PODSTAWY PRAWNE.....	5
II. CHARAKTERYSTYKA GMINY ROPCZYCE.....	5
• POŁOŻENIE	5
• SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	6
• RYNEK PRACY	9
• GOSPODARKA MIESZKANIOWA	10
• SYTUACJA GOSPODARCZA	11
• KULTURA, SPORT I REKREACJA.....	12
• EDUKACJA I WYCHOWANIE	14
• OPIEKA ZDROWOTNA	17
III. ZASOBY INSTYTUCJONALNE NA TERENIE GMINY ROPCZYCE W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY	18
• PRZEMOC DOMOWA NA TERENIE GMINY ROPCZYCE	21
• POMOC SPOŁECZNA	22
IV. ANALIZA SWOT	29
V. CELE PROGRAMU	33
VI. ODBIORCY PROGRAMU	34
VII. REALIZATORZY PROGRAMU	35
VIII. HARMONOGRAM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025-2027	35
IX. OCZEKIWANE EFEKTY I REZULTATY Z REALIZACJI PROGRAMU	39
X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	40
XI. EWALUACJA I MONITORING GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025-2027	41
PODSUMOWANIE	41
INDEKS TABEL.....	42

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnych 3-letnich programów wspierania rodziny. Niniejszy program jest odpowiedzią na to zadanie oraz kontynuacją Programu Wspierania Rodziny realizowanego na obszarze Gminy Ropczyce w latach 2022-2024.

Głównym celem Programu opracowanego na lata 2025-2027 jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom biologicznym, przeżywającym różnego rodzaju trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Niniejszy Program jest spójny z lokalną polityką i opracowany na podstawie: tematyki problemów społecznych na terenie gminy Ropczyce, którą reguluje Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjęta uchwałą Nr XXXI/313/21 Rady Miejskiej w Ropczycach z dnia 26 lutego 2021r., diagnozy środowiska lokalnego w oparciu o materiały pochodzące z MGOPS w Ropczycach, danych ze stron internetowych: www.polskawliczbach.pl , www.bdl.stat.gov.pl, www.ropczyce.eu. Dane zawarte w rozdziale „Charakterystyka Gminy Ropczyce” pochodzą z przełomu lat 2021-2023. W momencie opracowywania programu na w/w stronach statystycznych z powodu braku opublikowanych danych jakościowych, brak było możliwości analizy demograficznej Gminy Ropczyce w kontekście tylko 2023 roku.

Rodzina to podstawowa grupa społeczna, a także pierwsze środowisko człowieka, w którym zaspokaja on podstawowe potrzeby. Umożliwia ona wszechstronny rozwój oraz wprowadza w świat wartości i norm społecznych. Obserwowane zmiany społeczne, ekonomiczne i cywilizacyjne pociągają za sobą także przeobrażenia w obszarze rodziny. Znakiem tych zmian jest to, że przestała ona być trwałym i stałym układem społecznym. Pojawiły się nowe modele rodziny: rekonstruowane, monoparentalne, patchworkowe i inne. Rodzina i małżeństwo same w sobie nie są już najważniejszymi wartościami, które do czegoś zobowiązują i w imię których należy się poświęcać. Nastąpiło zmniejszenie znaczenia małżeństwa na rzecz swobodniejszych form związków partnerskich. Zmienia się też charakter więzi w rodzinie – relacje ulegają rozluźnieniu, wzrasta indywidualizm, słabnie znaczenie norm obyczajowych i religijnych. Coraz częściej dotychczasowe wartości są "tłumione" przez świat Internetu i mediów społecznościowych.

Współczesne kobiety będące matkami nie koncentrują się tylko na swoim potomstwie i dbaniu o dom, ale dążą do samorealizacji i niezależności finansowej. W miejsce rodziny wielodzietnej pojawiają się rodziny z mniejszą ilością urodzonych dzieci lub bezdzietne. Ponadto coraz więcej dzieci wychowuje się w rodzinach niepełnych lub w rodzinach, w których rodzice są tak zapracowani, że nie zwracają

uwagi na emocjonalne potrzeby dziecka. Z drugiej strony możemy zaobserwować u rodziców nadmierną troskę o dzieci czasem przechodzącą w nadopiekuńczość, co generuje jednostki niesamodzielne, nie nauczone dostosowywania się do wyznaczonych norm, jak również często mające postawę roszczeniową.

Bez względu na realizowany model rodziny, nie do uniknięcia są trudności i problemy jakie potencjalnie mogą wystąpić. Lista zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodziny stale się poszerza. Do dotychczasowych problemów takich jak: uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przemoc w rodzinie dołączyły nowe, związane z postępem technologicznym i cyfrowym, konsekwencjami pandemii, kryzysów ekonomicznych i humanitarnych. Ponadto współczesna rodzina często mierzy się z rozłąką związaną z wyjazdami do pracy za granicę, z uzależnieniami od środków psychotropowych oraz chorobami cywilizacyjnymi. Dlatego system wsparcia polskiej rodziny powinien być na tyle szeroki aby każda rodzina uzyskała adekwatną do potrzeb pomoc. Wobec tego w sytuacji, gdy pojawiają się w niej jakieś dysfunkcje czy zagrożenia mające negatywny wpływ na nią, służby społeczne zobligowane do wspierania rodziny muszą podjąć działania, których celem jest przywrócenie prawidłowego jej funkcjonowania. Warto tutaj pamiętać o tym, że w rodzinie kształtują się kolejne pokolenia, które będą w przyszłości tworzyć społeczeństwo polskie. Dlatego, tak ważne jest wspieranie jej członków, bo to inwestycja w przyszłość nie tylko Polski, ale również naszej małej społeczności lokalnej. Mając na uwadze powyższe, Ropczycki Program ma na celu rozbudowę struktury pomocy dziecku i rodzinie. Jest on skierowany nie tylko do rodzin zagrożonych dysfunkcyjnością, czy już dysfunkcyjnych, ale również do tych rodzin, które znalazły się w trudnej sytuacji z przyczyn niezależnych od nich.

Wszystkie omówione w tym wstępie, zagadnienia i problemy, wymagają od instytucji polityki społecznej państwa ogromnego zaangażowania i wiedzy. W związku z tym, realizacja celów zawartych w Programie będzie nieocenionym wsparciem dla rodzin zamieszkujących teren Gminy Ropczyce.

I. PODSTAWY PRAWNE

Podstawą prawną działań ujętych w programie są:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 r.
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- Uchwała Nr XXXI/313/21 Rady Miejskiej w Ropczycach z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie uchwalenia strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Ropczyce na lata 2021-2031
- Uchwała Nr VII/63/24 Rady Miejskiej w Ropczycach z dnia 28 października 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Ropczyce na lata 2024-2030

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY ROPCZYCE

• POŁOŻENIE

Gmina Ropczyce to gmina miejsko-wiejska, należąca do województwa podkarpackiego i powiatu ropczycko-sędziszowskiego. Składa się ona z miasta Ropczyce, będącego jej siedzibą, 8 sołectw: Brzezówka, Gnojnica Dolna, Gnojnica Wola, Lubzina, Mała, Niedźwiada, Okonin, Łączki Kucharskie oraz 9 osiedli: Osiedle Św. Barbary, Osiedle Brzyzna, Osiedle Chechły, Osiedle Czekaj, Osiedle Granice, Osiedle Pietrzejowa, Osiedle Północ, Osiedle Śródmieście i Osiedle Witkowice.¹

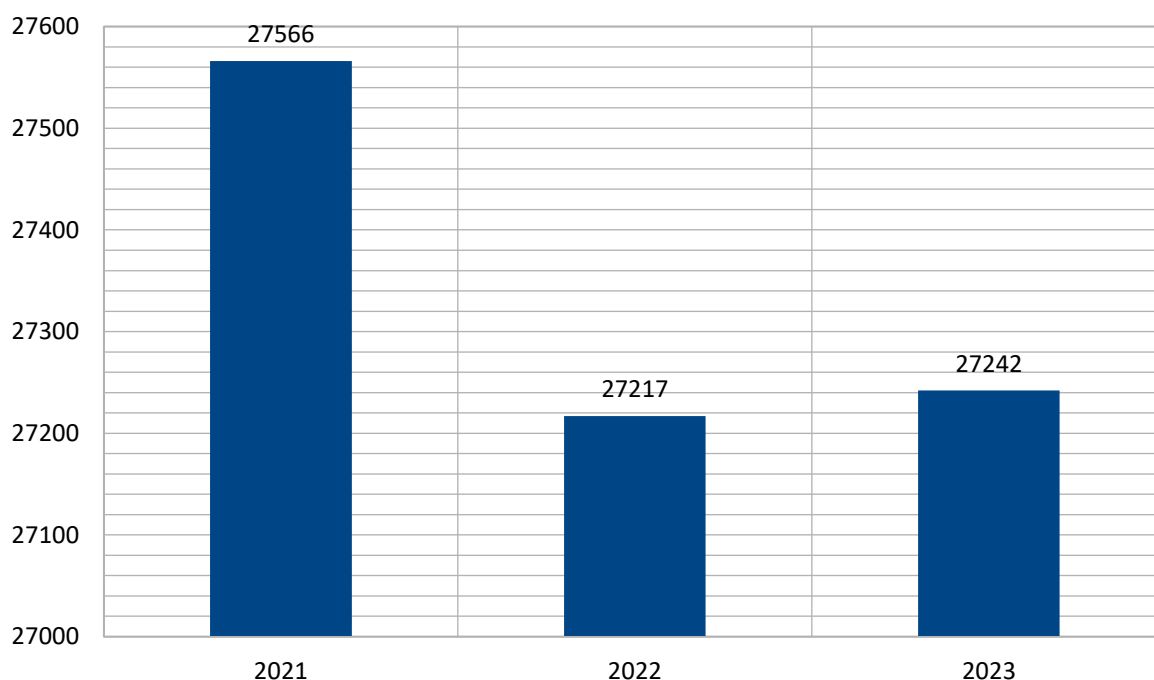
Przez Gminę Ropczyce przebiega międzynarodowa trasa E-4, droga krajowa nr 94, która jest alternatywą dla autostrady A4, droga wojewódzka nr 986 oraz liczne drogi powiatowe. Od stolicy województwa - miasta Rzeszów dzieli gminę Ropczyce 30 km.

Powierzchnia Gminy wynosi 139,1 km², co stanowi 25,4% powierzchni powiatu ropczycko-sędziszowskiego. Według danych z 2002 roku, 73% powierzchni stanowią użytki rolne, natomiast 16% użytki leśne.

• SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Gmina Ropczyce liczy 27 242 mieszkańców, z czego 50,7% stanowią kobiety, a 49,3% mężczyźni. Liczbę mieszkańców Gminy na przestrzeni lat 2021-2023 prezentuje poniższy wykres.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Ropczyce w latach 2021-2023

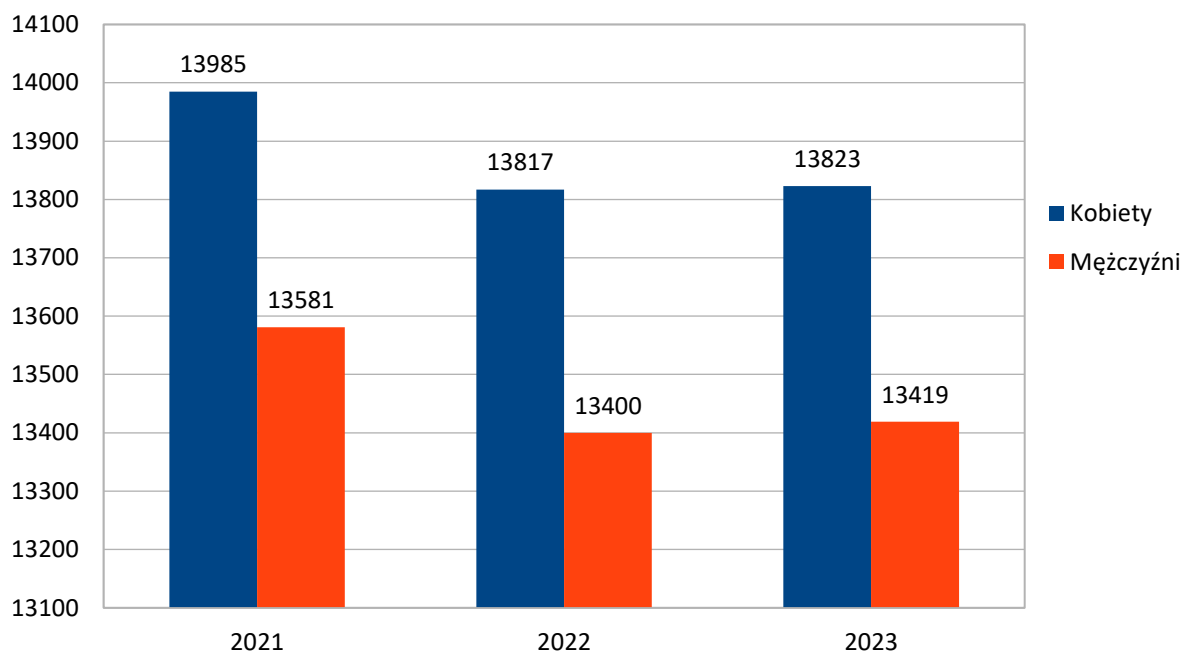

Źródło: https://polskawliczbach.pl/gmina_Ropczyce

¹ <http://www.ropczyce.eu/o-gminie/>

Liczba mężczyzn zamieszkujących gminę Ropczyce jest mniejsza niż liczba kobiet. Kobiety stanowią 50,7% (13 823), a mężczyźni 49,3% (13 419). Współczynnik feminizacji wynosi 103, co oznacza, że na 100 mężczyzn przypadają 103 kobiety. Natomiast współczynnik maskulinizacji 97, czyli na każde 100 kobiet przypada 97 mężczyzn.

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Ropczyce w latach 2021-2023

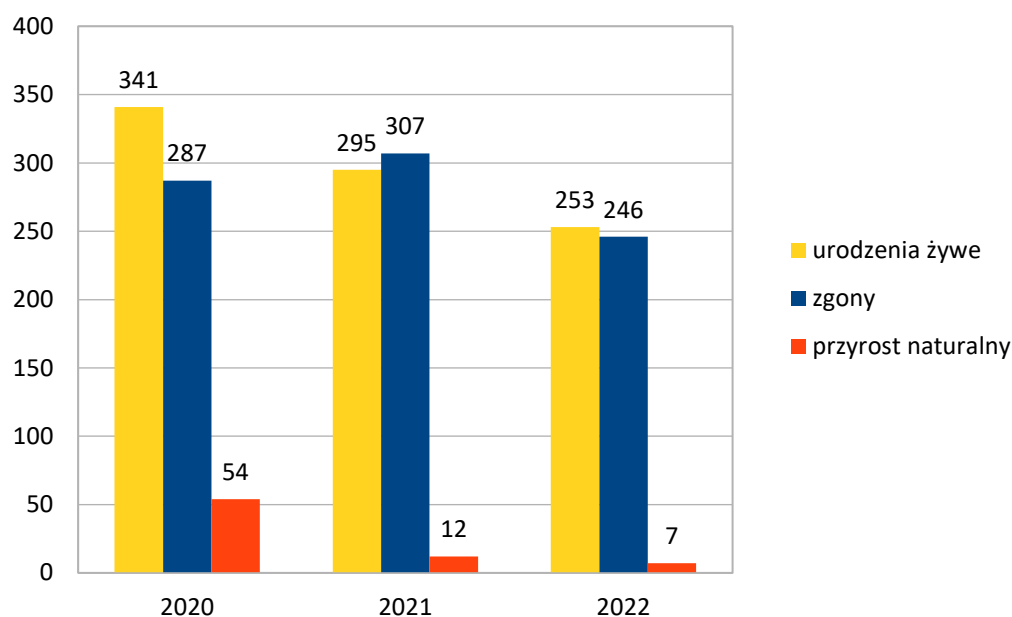

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropczyc

W 2022 roku urodziło się 253 dzieci, w tym 45,5% dziewczynek i 54,5% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,04 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. Gmina Ropczyce ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 7.

W roku 2022 w gminie Ropczyce zmarło 246 osób, z czego 119 kobiet i 127 mężczyzn. W 2022 roku 45,8% zgonów w gminie Ropczyce spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 16,6% zgonów w gminie Ropczyce były nowotwory, a 8,3% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Ropczyce przypada 9,08 zgonów. Średni wiek mieszkańców wynosi 39,2 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa podkarpackiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Wykres 3. Liczba urodzeń żywych, zgonów oraz przyrost naturalny w Gminie Ropczyce w latach 2020-2022

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropczyce

Mieszkańcy gminy Ropczyce zawarli w 2022 roku 97 małżeństw, co odpowiada 3,6 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie mniej od wartości dla województwa podkarpackiego oraz mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 0,8 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Stan cywilny wygląda następująco:

- 28,9% mieszkańców gminy Ropczyce jest stanu wolnego
- 59,6 % żyje w małżeństwie
- 3,1% mieszkańców jest po rozwodzie
- 7,8% to wdowy/wdowcy

W 2022 roku zarejestrowano 217 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 272 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Ropczyce - 55. W tym samym roku 7 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 6 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -1.

Struktura ludności w Gminie według ekonomicznych grup wiekowych w roku 2023 przedstawia się następująco:

- 59,9% mieszkańców gminy Ropczyce jest w wieku produkcyjnym,
- 21,3% w wieku przedprodukcyjnym,

- 18,8% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.²

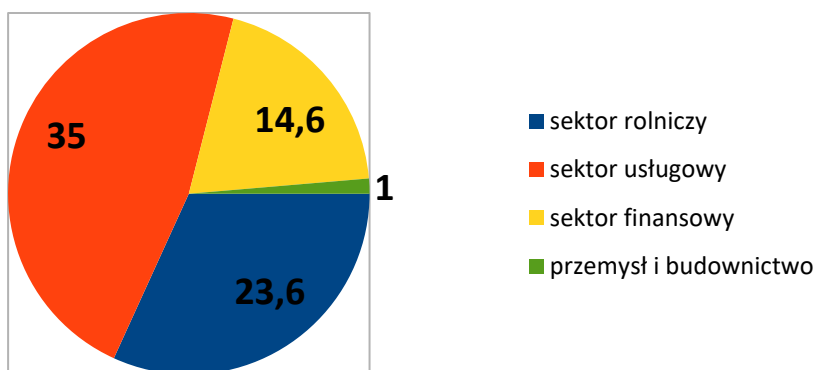
• RYNEK PRACY

W gminie Ropczyce na 1000 mieszkańców pracuje 225 osób. 46,3% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 53,7% mężczyźni. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Ropczyce 2250 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 2451 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi 99.

Podział pracujących według sektorów ekonomicznych w gminie Ropczyce przedstawia się następująco:

- 23,6% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Ropczyce pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo)
- 35,0% w przemyśle i budownictwie
- 14,6% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja)
- 1,0% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości)³

Wykres 4. Podział pracujących według sektorów ekonomicznych w roku 2021 (w procentach)

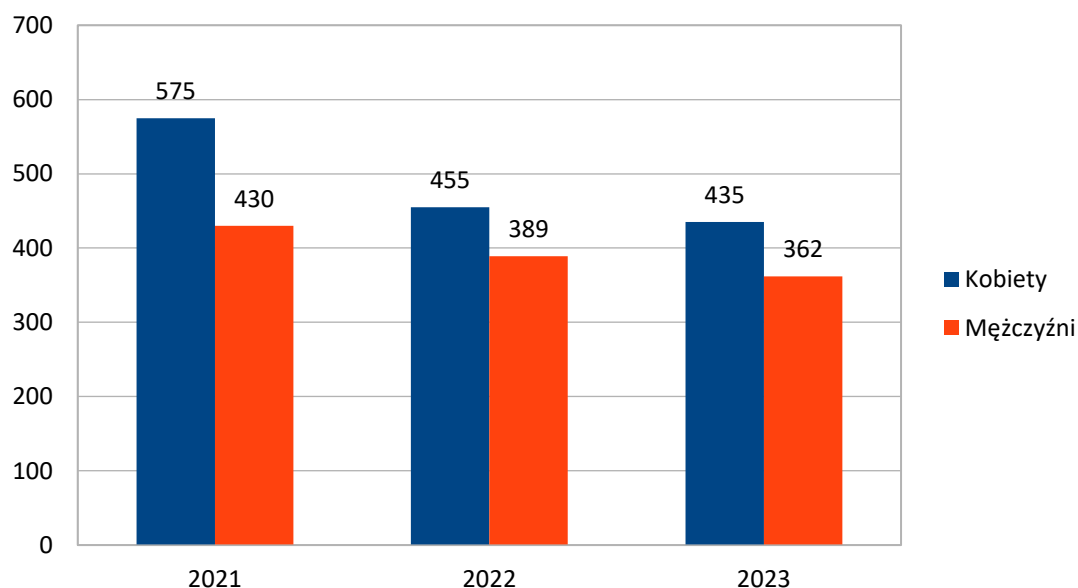
Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropczyce

²https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropczyce

³https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropczyce

Bezrobocie rejestrowane w gminie Ropczyce wynosiło w 2023 roku 10,4% (10,4% wśród kobiet i 10,4% wśród mężczyzn). Bezrobotnych kobiet było 435, natomiast mężczyzn 362. Analizując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na płeć, możemy zauważyć, że od roku 2021r. spada liczba osób bezrobotnych.

Wykres 5. Bezrobotni mieszkańcy Gminy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: bdl.stat.gov.pl

W 2022 roku przeciętne wynagrodzenie brutto wynosiło 5 343,80 PLN, co odpowiada 79,70% przeciętnego wynagrodzenia brutto w Polsce.

• GOSPODARKA MIESZKANIOWA

W 2022 roku w gminie Ropczyce oddano do użytku 138 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 5,07 nowych lokali. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa podkarpackiego oraz mniejsza od średniej dla całej Polski.

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Ropczyce to 5,57 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa podkarpackiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2022 roku w gminie Ropczyce to 140,10 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa podkarpackiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 97,31%

mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 94,63% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 92,41% mieszkań posiada łazienkę, 86,57% korzysta z centralnego ogrzewania, a 79,99% z gazu sieciowego.⁴

• SYTUACJA GOSPODARCZA

W gminie Ropczyce w roku 2023 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 2 647 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 2 159 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 195 nowych podmiotów, a 97 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Ropczyce najwięcej (111) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (2 549) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 0,7% (19) podmiotów jako rodzaj działalności deklaroowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaroowało 31,2% (826) podmiotów, a 68,1% (1 802) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Ropczyce najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (21.5%) oraz budownictwo (24.3%).⁵

Miasto Ropczyce stanowi ważny ośrodek przemysłowy dla regionu. Zarówno w mieście jak i w gminie zlokalizowane są zakłady przemysłu maszynowego, metalowego, materiałów ogniotrwałych i przetwórstwa rolno-spożywczego. Wśród najważniejszych firm działających na terenie Gminy Ropczyce należy wymienić:

- Südzucker Polska S.A.
- Zakład produkcji „Cukrownia” Ropczyce
- Zakłady Magnezytowe „Ropczyce” S.A.
- Cukromix Bis Zakład Produkcji Cukierniczej sp. z o.o.
- Zakład Produkcji Konstrukcji „Mostostal Ropczyce” sp. z o.o.,
- Cargill Pasze sp. z o.o.,
- UTC CCS Manufacturing Polska sp. z o.o. (dawne Kidde Polska)

⁴https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropczyce

⁵https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropczyce

- Aero Gearbox International Poland
- Fabryka Farb i Lakierów ŚNIEŻKA S.A.
- PUPH „NIWA” sp. j.
- „Moto – Hurt” sp. z o.o.,
- ZPH „CERPLAST” sp. z o.o.,
- “WOD KLIK” Firma Handlowo – Usługowo – Produkcyjna
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o. o.
- Gminna Spółdzielnia „SAMOPOMOC CHŁOPSKA”,
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o. o.
- Rega Yacht sp. j.
- EUROVIA Polska S.A. Grupa Rzeszów
- Weldon sp. z o.o. - producent konstrukcji stalowych i kontenerów,
- Caro Design sp. z o.o. wynajem kontenerów i budynków modułowych
- ZM INVEST
- PAŚKO Zakład Przetwórstwa Mięsnego
- Piekarnia Galicyjska sp. z o.o.

• KULTURA, SPORT I REKREACJA

Działalność kulturalna na terenie Gminy Ropczyce prowadzi między innymi Centrum Kultury im. Józefa Mehoffera w Ropczycach, które zajmuje się między innymi:

- promowaniem swojego wizerunku jako instytucji ważnej dla Gminy oraz regionu
- tworzeniem oferty programowej CK, elastycznej i otwartej na nowe inicjatywy oraz trendy kulturowe w oparciu o dotychczasowe doświadczenia i diagnozę potrzeb kulturalnych,
- zwiększeniem atrakcyjności, jakości i dostępności oferty CK poprzez rozwijanie współpracy w partnerstwach kreowaniem wizerunku Centrum Kultury jako instytucji posiadającej kadrę otwartą na rozwój,

- zróżnicowaniem źródeł finansowania na realizację zamierzeń programowych,
- ochroną i podtrzymywaniem wartości dziedzictwa kulturowego w zakresie lokalnym.

W ramach Centrum Kultury działają:

- Telewizja Miejska
- Dom Kultury w Niedźwiadzie Dolnej, który upowszechnia kulturę na terenie wsi Niedźwiada, Łączki Kucharskie oraz Mała
- Wiejskie Centrum Kultury w Gnojnicy Dolnej, działające na terenie sołectwa Gnojnica,
- Dom Kultury w Witkowicach, który prowadzi działalność na terenie osiedla Witkowice oraz Pietrzejowa
- Dom Kultury w Brzezówce, działający na terenie sołectwa Brzezówka

W Centrum Kultury w Ropczycach swoją siedzibę mają także: Ropczycka Rada Seniorów, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Ropczyckiej oraz Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Inicjatywy Twórczości.

Na terenie Ropczyc funkcjonuje Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne "Halicz", które działa przy Zespole Szkół im. ks. Jana Zwierza w Ropczycach. Prowadzi ono zespół folklorystyczny "Halicz".

Ponadto na terenie gminy Ropczyce działają koła gospodyń wiejskich, kluby sportowe oraz stowarzyszenia, które organizują liczne imprezy okolicznościowe oraz wydarzenia kulturalne.

W Gminie Ropczyce funkcjonuje Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, posiadającaypożyczalnię, czytelnię oraz oddział dla dzieci. W ramach jej działalności funkcjonuje pięć filii bibliotecznych mieszczących się w Ropczyce-Witkowice, Brzezówka, Lubzina, Gnojnica oraz Niedźwiada. Biblioteka zajmuje się rozwijaniem i rozpoznawaniem potrzeb czytelniczych oraz przygotowywaniem dzieci do wczesnych kontaktów z biblioteką i książką. Ponadto jej działalność ma celu także ochronę i zachowanie zbiorów dla przyszłych pokoleń.

Ważną jednostką na terenie Gminy, która zajmuje się propagowaniem kultury fizycznej wśród mieszkańców, jest Ropczyckie Centrum Sportu i Rekreacji. Do jego zadań należy m.in. obsługa infrastruktury sportowej na terenie gminy, organizacja imprez, sprzedaż usług, wynajem obiektów oraz realizacja usług zleconych przez Gminę.

Ropczyckie Centrum Sportu i Rekreacji zarządza obiektami i nieruchomościami do których należą:

- zespół basenów pływackich,
- stadion miejski,
- ogródek Jordanowski w Ropczycach,
- boisko piłki nożnej w Lubzinie,
- boisko piłki nożnej w Ropczycach na Osiedlu Północ i na Osiedlu Czekaj,
- kompleksy sportowo-rekreacyjne w Gnojnicy Dolnej, Łączkach Kucharskich i w Małej,
- dwa kompleksy boisk "Orlik 2012" w Ropczycach.

Na terenie Gminy działają kluby sportowe takie jak: MKS Błękitni Ropczyce, ŁKS Łopuchowa, Strażak Lubzina, Inter Gnojnica oraz LZS Mała.

Ponadto Gmina posiada atrakcyjne warunki dla uprawiania turystyki pieszej i rowerowej, ze względu na dostęp do lasów, stawów oraz architektury sakralnej i zabytkowej.

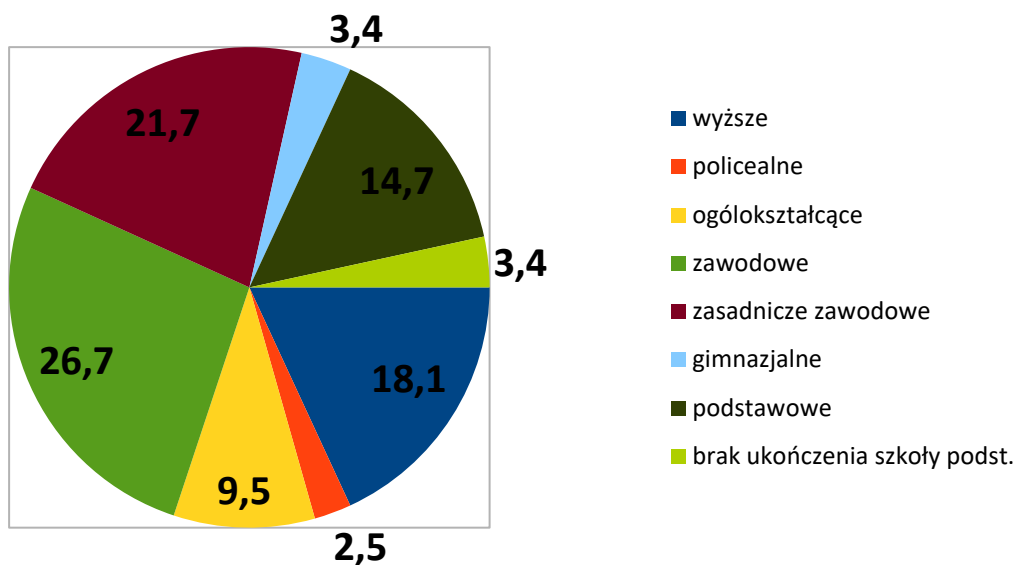
• EDUKACJA I WYCHOWANIE

W 2022 r. 6 997 mieszkańców gminy Ropczyce było w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 3 414 kobiet oraz 3 584 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku rozkład wykształcenia mieszkańców Gminy wygląda następująco:

- 18,1% ludności posiada wykształcenie wyższe,
- 2,5% wykształcenie policealne,
- 9,5% średnie ogólnokształcące,
- 26,7% średnie zawodowe.
- 21,7% wykształcenie zasadnicze zawodowe
- 3,4%, gimnazjalne
- 14,7% podstawowe
- 3,4 % mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej

W porównaniu do całego województwa podkarpackiego mieszkańcy gminy Ropczyce mają nieznacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Ropczyce największy odsetek ma wykształcenie średnie zawodowe (23,3%) oraz wyższe (22,3%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie średnie zawodowe (30,2%) oraz zasadnicze zawodowe (27,1%).

Wykres 6. Wykształcenie mieszkańców Gminy według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 r. wyrażone w procentach

Źródło: Narodowy Spis Powszechny z 2021r.

Na terenie gminy Ropczyce funkcjonują następujące publiczne przedszkola i oddziały przedszkolne prowadzone przez Gminę:

Publiczne Przedszkola:

- Publiczne Przedszkole Nr 1 w Ropczycach
- Publiczne Przedszkole Nr 2 w Ropczycach
- Publiczne Przedszkole Nr 3 w Ropczycach
- Publiczne Przedszkole Nr 4 w Ropczycach
- Publiczne Przedszkole Nr 5 w Ropczycach
- Publiczne Przedszkole Nr 6 w Ropczycach
- Publiczne Przedszkole Specjalne w Ropczycach

- Publiczne Przedszkole w Lubzinie
- Publiczne Przedszkole w Gnojnicy Dolnej

Oddziały przedszkolne:

- oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej Nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Ropczycach
- oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej Nr 5 im. Seweryna Udzieli w Ropczycach
- oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej Nr 3 im. Jana Pawła II w Ropczycach
- oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Ppłk. Łukasza Cieplińskiego w Gnojnicy Woli
- oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Łączkach Kucharskich
- oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Prof. Tadeusza Sinki w Małej
- oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Baśni Polskiej w Niedźwiadzie Dolnej
- oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Ks. Jana Twardowskiego w Niedźwiadzie Górnej
- oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Jana Brzechwy w Lubzinie

Ponadto na terenie Gminy funkcjonuje Ochronka Zgromadzenia Sióstr Służebniczek z Przedszkolem oraz trzy niepubliczne Przedszkola:

- Niepubliczne Przedszkole Bajkowy Zakątek w Ropczycach
- Niepubliczne Przedszkole WESOŁEK w Ropczycach
- Niepubliczny Terapeutyczny Punkt Przedszkolny Zuzia w Ropczycach

Gminną sieć szkół podstawowych tworzą następujące szkoły:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Ropczycach
- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Ropczycach
- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Jana Pawła II w Ropczycach
- Szkoła Podstawowa Nr 4 w Ropczycach
- Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Mikołaja Kopernika w Ropczycach
- Szkoła Podstawowa Nr 6 w Ropczycach
- Szkoła Podstawowa Nr 4 Specjalna w Ropczycach

- Zespół Szkół w Gnojnicy Dolnej
- Szkoła Podstawowa im. Płk. Łukasza Ciepilińskiego w Gnojnicy Woli
- Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Lubzinie
- Szkoła Podstawowa w Łączkach Kucharskich
- Szkoła Podstawowa im. Profesora Tadeusza Sinka w Małej
- Szkoła Podstawowa im. Baśni Polskiej w Niedźwiadzie Dolnej
- Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Niedźwiadzie Górnej

Na terenie Gminy funkcjonuje również Szkoła Muzyczna I Stopnia.

Ponadto w zasobach infrastruktury społecznej Gminy znajduje się Żłobek Miejski wraz z oddziałem przy ul. Leśnej, Żłobek Miejski na Os. Mehoffera, Żłobek Gminny w Brzezówce oraz jeden Niepubliczny Żłobek WESOŁEK.

Szkoły średnie znajdujące się w Ropczycach to:

- Zespół Szkół w Ropczycach im ks. dra Jana Zwierza
- Zespół Szkół Agro-Technicznych
- Liceum Ogólnokształcące
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr3 Specjalna

W Ropczycach funkcjonuje także placówka wsparcia dziennego „Nasza Baza”, w której organizowany jest czas wolny dla dzieci i młodzieży, pomoc w nauce oraz współpraca z rodzicami dzieci.

• OPIEKA ZDROWOTNA

Mieszkańcy Gminy Ropczyce korzystają z opieki zdrowotnej, której usługi świadczą wymienione niżej przychodnie:

- Przychodnia Rejonowa w Ropczycach, ul. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 54
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Piomar w Ropczycach, ul. Ks. Michała Siewierskiego 3
- Przychodnia Medycyny Rodzinnej w Ropczycach, ul. Parkowa 1
- Ratownictwo Medyczne w Ropczycach, ul. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 54

- Centrum Pielęgniarstwa Środowiskowo- Rodzinnego w Ropczycach, ul. Mickiewicza 59
- Centrum Medyczne MEDYK w Łączkach Kucharskich

III. ZASOBY INSTYTUCJONALNE NA TERENIE GMINY ROPCZYCE W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

Na terenie Gminy Ropczyce funkcjonują podmioty działające w obszarze wspierania rodziny i dziecka. Poniższa tabela zawiera charakterystykę wybranych podmiotów działających na rzecz rodziny.

Tabela nr 1 Charakterystyka wybranych podmiotów działających na rzecz wspierania rodziny

INSTYTUCJA	OBSZAR DZIAŁANIA
Urząd Miejski w Ropczycach/Zespół Obsługi Jednostek Oświatowych/ Referat Dróg i Gospodarki Mieszkaniowej	➤ realizacja programu "Karta Dużej Rodziny" ➤ realizacja dodatków mieszkaniowych ➤ realizacja zadań związanych z lokalami socjalnymi ➤ realizacja stypendiów szkolnych dla uczniów ➤ realizacja programów społecznych ➤ nadzór nad siecią placówek oświatowych ➤ zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki uczniom podczas przewozu lub zwrotu kosztów przejazdu do przedszkola oraz szkoły ➤ nadzór nad obowiązkiem szkolnym ➤ tworzenie lokalnej polityki oświatowej
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	➤ realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2024r. ➤ realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej ➤ realizacja pracy socjalnej z osobą i rodziną oraz asystenturę dla rodzin ➤ realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego ➤ realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Ropczyce

	➤ realizacja Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową na lata 2024-2027
Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	➤ realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii ➤ uczestnictwo w realizacji procedury "Niebieskiej Karty"
Komenda Powiatowa Policji w Ropczycach	➤ uczestnictwo w realizacji procedury "Niebieskiej Karty" ➤ podejmowanie interwencji w zakresie przemocy w rodzinie ➤ współpraca z MGOPS oraz placówkami oświatowymi w Ropczycach w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych z dziećmi i młodzieżą
Placówki ochrony zdrowia	➤ Poradnia Leczenia Uzależnień Świadczenia z zakresu leczenia uzależnień od alkoholu oraz innych środków psychostymulujących realizowane są w szczególności w następujących obszarach: • psychoterapia uzależnienia od alkoholu, • pomoc osobom uzależnionym oraz współuzależnionym, • diagnoza psychologiczna, • konsultacje psychiatryczne, • kierowanie na oddział detoksykacyjny, • konsultacje i poradnictwo w sytuacjach problemowych, • działalność profilaktyczna. ➤ leczenie zaburzeń natury psychicznej ➤ działania pomocowe w zakresie profilaktyki na rzecz dziecka i rodziny ➤ świadczenia pielęgniarki POZ

	➤ opieka ginekologiczno-położnicza nad kobietą w każdym wieku ➤ realizacja projektów profilaktyczno-edukacyjnych
Placówki oświatowe	➤ realizacja opieki nad dziećmi w wieku przed-szkolnym ➤ udzielanie porad i pomocy uczniom i ich rodzinom ➤ realizacja projektów profilaktyczno-edukacyjnych ➤ wczesne rozpoznawanie problemów ucznia
Zespół Interdyscyplinarny	➤ podejmowanie działań związanych z przemocą domową ➤ podejmowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc ➤ monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy domowej ➤ realizacja procedury "Niebieskiej Karty" ➤ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach uzyskania pomocy w związku z występowaniem zjawiska przemocy
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ropczycach	➤ udzielanie porad dotyczących wspierania dziecka w jego rozwoju intelektualnym, emocjonalnym i społecznym ➤ wydawanie opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka ➤ wydawanie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego ➤ wydawanie opinii o dziecku ➤ terapia logopedyczna, pedagogiczna ➤ psychoterapia dzieci i młodzieży ➤ organizowanie warsztatów dla rodziców

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	➤ realizacja zadań w oparciu o ustawę o pomocy społecznej, ustawę o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, ustawę o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ➤ realizacja dofinansowań dla osób niepełnosprawnych ➤ organizowanie i finansowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych ➤ przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz kontynuację nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze ➤ prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej
Placówka Wsparcia Dziennego "Nasza Baza"	➤ podejmowanie działań opiekuńczo-wychowawczo - dydaktycznych ➤ udzielnienie pomocy w nauce oraz organizacji czasu wolnego, ➤ prowadzenie działalności rekreacyjnej, sportowej, turystycznej, ➤ realizacja działań kompensacyjnych i profilaktycznych, ➤ stymulowanie rozwoju społecznego dzieci i młodzieży

Źródło: Opracowanie własne

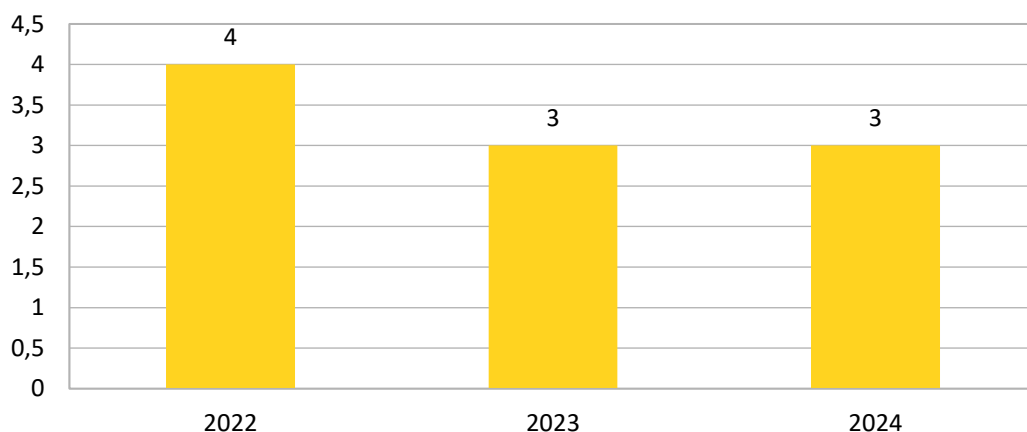
• PRZEMOC DOMOWA NA TERENIE GMINY ROPCZYCE

Na terenie Gminy Ropczyce, przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Ma on za zadanie koordynować działania przedstawicieli różnych instytucji oraz specjalistów w celu zatrzymania zjawiska przemocy domowej. Ponadto Zespół Interdyscyplinarny diagnozuje problem przemocy domowej, podejmuje działania w środowisku zagrożonym przemocą domową oraz rozpowszechnia działania w stosunku do osób stosujących przemoc. Podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą opiera się na wszczęciu procedury "Niebieskiej Karty" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej

przemocą. W roku 2022 oraz 2023 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 51 Niebieskich Kart, natomiast w 2024r. - 48. Obserwujemy, więc niewielki spadek liczby formularzy Niebieskich Kart.

Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej utrzymuje się na podobnym poziomie, co obrazuje wykres nr 9.

Wykres 7. Liczba osób korzystających z pomocy z powodu przemocy domowej

Źródło: Dane własne MGOPS w Ropczycach

• POMOC SPOŁECZNA

Jedną z kluczowych instytucji związanych ze wspieraniem rodziny są ośrodki pomocy społecznej. Pomoc społeczna, jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom pokonywanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie wyeliminować, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Głównym celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Ropczyce realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oferuje wsparcie w postaci asystenta rodziny. Na przestrzeni lat widać jak zmienił się sposób wykorzystywania tego instrumentu pomocy. W pierwszych latach po wprowadzeniu tej usługi, asystent rodziny był kierowany do rodziny, zazwyczaj tylko na wniosek pracownika socjalnego. Obecnie ta sytuacja uległa zmianie. Wzrosła liczba postanowień sądu zobowiązujących rodziny do współpracy z asystentem. Niestety często takie rozwiązanie nie przynosi większych efektów, ponieważ brak jest chęci i woli współpracy ze strony tych rodzin. Niby deklarują oni chęć współdziałania, ale nie przekłada się to na

faktyczne podjęcie pracy nad pozytywną zmianą. Ponadto zdarzają się sytuacje, gdy rodzina uzyskała stabilizację życiową, jest wystarczająco przygotowana do realizacji swoich funkcji, ale mimo to jest utrzymane postanowienie sądu w tym zakresie. Wsparciem asystenta w 2024 r. objętych było 25 rodzin, w tym 11 rodzin na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Ropczycach.

Zadania asystenta rodziny określa art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zakres obowiązków asystenta rodziny to m.in.:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psycho-edukacyjnych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;

- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.⁶

Głównymi czynnikami powodującymi przyznanie rodzinie wsparcia w postaci asystenta było: brak wzorców i nabytych umiejętności, nieprawidłowe pełnienie ról społecznych, uzależnienia, przemoc, bezrobocie, trudna sytuacja materialna i mieszkaniowa oraz niepełnosprawność. Praca asystenta ma charakter kompleksowy. Osoba pełniąca te funkcję pomaga rozwiązać podstawowe problemy socjalne rodzin oraz problemy psychologiczne, emocjonalne jej członków. Asystent współpracując z rodziną pełni funkcje: wsparcia psychiczno-emocjonalnego, diagnostyczno-monitorującą, mediacyjną, wychowawczą, motywacyjno-aktywizującą oraz koordynuje działania skierowane na rodzinę. Asystent w swojej pracy współpracuje z różnymi instytucjami gminnymi i powiatowymi działającymi na rzecz dobra dzieci i rodziny. Jednym z głównych zadań asystenta jest osiągnięcie przez Podopiecznych takiego poziomu stabilizacji życiowej, który pozwoli im prawidłowo wychowywać dzieci oraz umożliwić powrót dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

W 2024r. w pieczy zastępczej przebywało 26 małoletnich, z tego 3 dzieci znajdowało się w Domach Dziecka i 23 w rodzinach zastępczych.

W porównaniu do lat poprzednich nastąpił wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Dodatkowym zadaniem asystenta rodziny jest również realizacja zapisów ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem". W jego ramach asystent udziela wsparcia rodzinie w sytuacji powikłanej ciąży, niepowodzenia położniczego, zdiagnozowania u dziecka ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia lub nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu, które powstały

⁶Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, art.15, ust. 1

w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. W latach 2022-2024 z tego rodzaju oferowanego wsparcia nie skorzystała żadna rodzina.

Inną formą wsparcia jest usługa rodziny wspierającej, której zadaniem jest pomoc w zakresie udzielania wskazówek dotyczących sprawowania opieki nad dziećmi, organizacji czasu wolnego rodziny i prowadzenia gospodarstwa domowego. Niestety na terenie Gminy Ropczyce brak jest chętnych rodzin do pełnienia ww funkcji.

Ważnym aspektem pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Ropczycach jest także działalność profilaktyczna, która jest realizowana poprzez projekty socjalne. Przyczyniają się one do wzmocnienia rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, przeciwdziałaniu bezradności życiowej oraz poprawy funkcjonowania gospodarstw domowych rodzin objętych pomocą społeczną.

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest również analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ropczycach.

Tabela 1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2022-2024

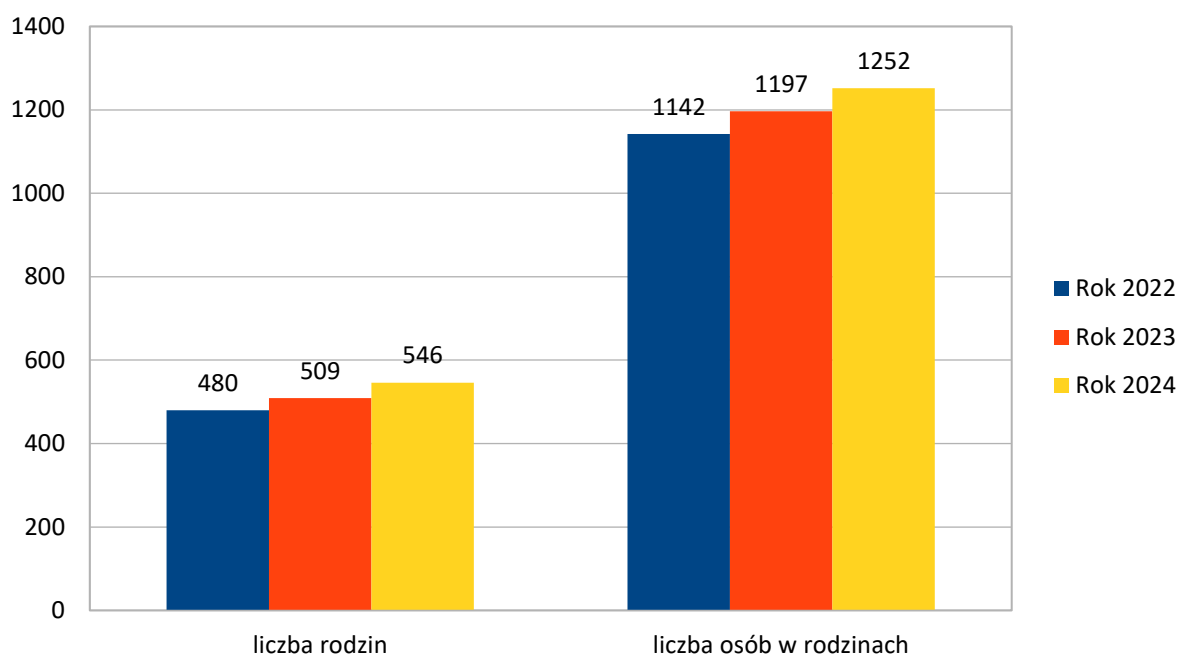
Wyszczególnienie	2022		2023		2024	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	480	1142	509	1197	546	1252
O liczbie osób						
1	257	257	289	289	307	307
2	51	102	55	110	66	132
3	48	144	32	96	35	105
4	52	208	53	212	50	200
5	29	145	28	140	41	205
6 i więcej	43	286	52	350	47	303
W tym rodziny z dziećmi ogółem	153	687	152	704	141	655
o liczbie dzieci						
1	40	131	43	157	35	102

2	47	184	44	171	36	149
3	31	148	32	160	40	201
4	26	157	24	147	21	130
5	6	41	6	42	6	45
6	2	16	2	16	2	16
7 i więcej	1	10	1	11	1	12
W tym rodziny niepełne	37	134	34	115	26	99
O liczbie dzieci						
1	10	23	11	24	8	17
2	11	36	10	33	4	14
3	10	41	9	36	8	32
4 i więcej	6	34	4	22	6	36

Źródło: Dane własne MGOPS w Ropczycach

Analizując liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2022-2024 obserwujemy wzrost rodzin ubiegających się o to wsparcie, co obrazuje również wykres nr 8.

Wykres 8. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2022-2024

Źródło: Dane własne MGOPS w Ropczycach

W pomocy społecznej za osoby dotknięte ubóstwem uważa się te, które mają dochód równy lub niższy od kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej dla osoby samotnie gospodarującej w wysokości 1010 zł i dla osoby w rodzinie 823 zł. Jest to kryterium obowiązujące od 2024r. Udzielaną pomoc w latach 2022-2024 r. z podziałem na powody przyznawania świadczeń zawiera tabela nr 2.

Tabela 2. Powody przyznania pomocy społecznej w latach 2022-2024

Powody przyznania pomocy	2022		2023		2024	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	70	162	64	117	65	116
Bezdomność	7	7	3	3	3	3

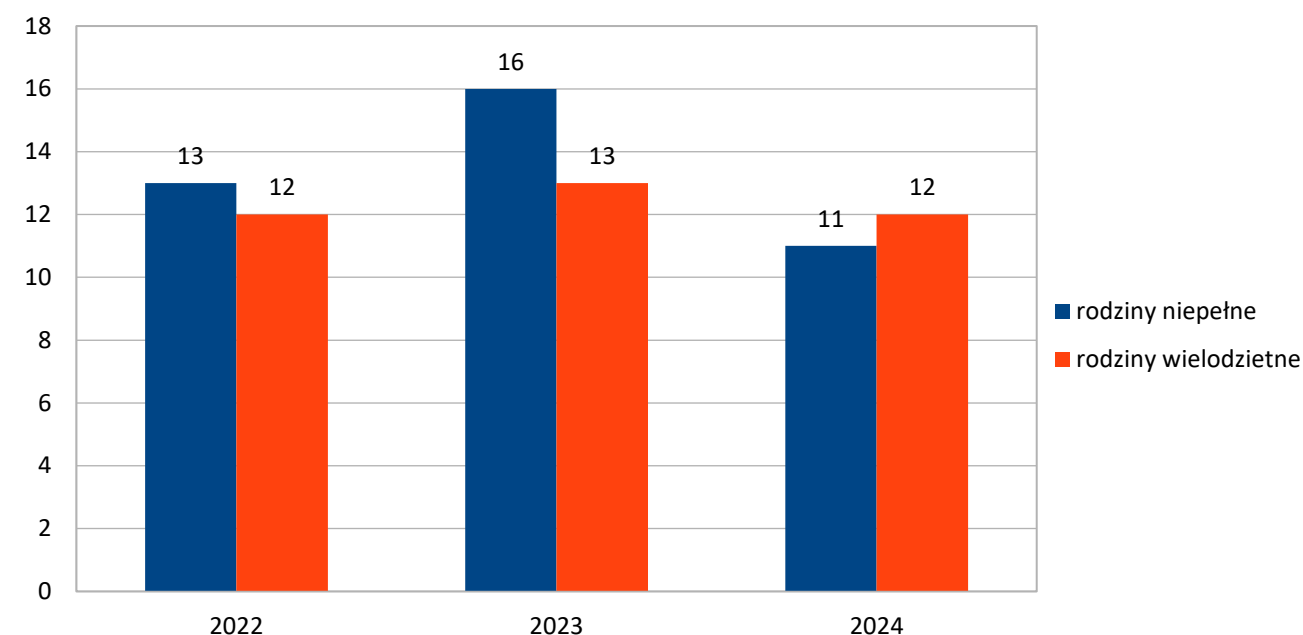
Potrzeba ochrony macierzyństwa	25	151	30	172	36	202
Bezrobocie	112	314	115	293	111	293
Niepełnosprawność	144	309	152	321	162	324
Długotrwała choroba	142	297	161	310	171	318
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	26	132	30	146	24	124
Przemoc domowa	4	16	3	11	3	14
Alkoholizm	10	24	11	16	8	21
Zdarzenia losowe	12	29	6	23	7	19

Źródło: Dane własne MGOPS w Ropczycach

Z przedstawionych danych wynika, że najczęstszym powodem trudnej sytuacji życiowej rodzin i osób jest długotrwała choroba, niepełnosprawność, a następnie bezrobocie. Wymienione wyżej czynniki niosą za sobą negatywne konsekwencje w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzą one do niezaspokojenia podstawowych potrzeb, zaniedbywania nauki przez dzieci i młodzież, do ich niskiej samooceny, a także do powielania nieprawidłowych wzorców społecznego funkcjonowania.

Wśród rodzin, występują również rodziny niepełne i wielodzietne. Na przestrzeni wskazanych na wykresie lat 2022-2024, rodziny niepełne stanowią nieznacznie większą liczbę w stosunku do rodzin wielodzietnych. Jednocześnie liczba w/w typów rodzin utrzymuje się na stałym poziomie.

Wykres 9. Liczba rodzin niepełnych i wielodzietnych w latach 2022-2024

Źródło: Dane własne MGOPS w Ropczycach

Analizując zebrane dane, musimy mieć na uwadze, że rodziny zmagające się z chorobą, niepełnosprawnością, bezrobociem, uzależnieniem oraz bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych nie wypełniają prawidłowo swoich funkcji wobec dzieci. Niestety w takim przypadku, brak pomocy z zewnątrz może doprowadzić do odebrania dzieci i umieszczenia ich w pieczy zastępczej. Dlatego tak ważne jest aby rodziny borykające się z kłopotami mogły liczyć na wsparcie i pomoc ze strony instytucji do tego powołanych.

IV. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to jedna z najbardziej popularnych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji wykorzystywanych podczas realizacji zadania. Wyróżniamy cztery szczególne kategorie analityczne:

- 1). MOCNE STRONY** – są to atrybuty i czynniki, które wyróżniają naszą gminę w sposób pozytywny.
- 2). SŁABE STRONY** – to braki i ograniczenia, które uniemożliwiają realizację celów zawartych w programie.

3). SZANSE – to czynniki zewnętrzne pozytywne tj. wszelkiego rodzaju procesy, zjawiska, trendy zachodzące w otoczeniu gminy, które mogą pozytywnie wpływać na realizację programu.

4). ZAGROŻENIA – to czynniki zewnętrzne negatywne zachodzące w otoczeniu gminy, które mogą stanowić barierę lub utrudniać działania zawarte w programie.

Należy jednak pamiętać, że praca z rodziną to proces długotrwały, na który wpływa wiele czynników. Zależy on między innymi od aktywności rodziny, otwarcia się na działania pomocowe oraz chęci pokonywania problemów, które bardzo często mają wieloaspektowy wymiar. Ich rozwiązywanie wymaga znajomości problematyki oraz współpracy między instytucjami. Analiza środowiska lokalnego, podejmowanych dotychczas działań, przyczyniło się do sporządzenia analizy SWOT, która opisuje słabe i mocne strony systemu wspierania rodziny na terenie Gminy Ropczyce oraz określa szanse i zagrożenia, które mogą wpływać na powodzenie podejmowanych działań w zakresie wspierania rodziny.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
● Uchwała Nr. XXXI/313/21 Rady Miejskiej w Ropczycach z dnia 26 lutego 2021r. w sprawie uchwalenia strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Ropczyce na lata 2021-2031 ● Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Ropczyce na lata 2024-2030 ● działający system pomocy społecznej zapewniający wsparcie osobom i rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej	● wysokie koszty utrzymania rodzin ● bezrobocie ● mała liczba mieszkań socjalnych ● brak gminnych mieszkań chronionych, wspomaganych ● niedostateczny przepływ informacji pomiędzy podmiotami ● wyuczona bezradność i roszczeniowość klientów ● brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetów

● wykształcona i stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pracowników służb społecznych ● dobre rozeznanie środowiska lokalnego m.in. przez pracowników służb pomocy społecznej, policję, pedagogów szkolnych ● funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ● funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ● funkcjonowanie na terenie powiatu Ośrodka Interwencji Kryzysowej ● wsparcie rodziny przez asystenta rodziny ● realizacja Karty Dużej Rodziny ● funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego dla dzieci „Nasza Baza” ● dostępność specjalistycznych usług opiekuńczych ● sieć instytucji wspierających rodzinę.	● brak dostępu do terapii małżeńskiej i rodzinnej ● rozpad związków, separacja, wyjazdy za granicę z kraju ● utrudniony dostęp do psychiatrów i neurologów dziecięcych ● brak terapii dla dzieci autystycznych ● trudności w funkcjonowaniu niepełnosprawnych, zarówno dzieci jak i osób dorosłych ● brak rodzin wspierających ● ubogi rynek pracy dla samotnych matek ● brak klas integracyjnych ● ograniczone środki finansowe Ośrodka
SZANSE	ZAGROŻENIA
● tworzenie i wdrażanie specjalnych programów pomocowych ● coraz większa liczba żłobków i przedszkoli na terenie gminy Ropczyce	● uzależnienie rodzin od pomocy społecznej ● brak chęci współpracy i zaangażowania ze strony rodzin ● przerzucenie odpowiedzialności za losy rodziny na instytucje

- zatrudnianie asystentów rodziny w celu wsparcia rodzin mających problemy opiekuńczo – wychowawcze
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez asystentów i pracowników socjalnych
- wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę
- edukacja rodziców, w szczególności poprzez radzenie sobie ze stresem, agresją, bezradnością, zarządzanie budżetem domowym,

- wysokie koszty wynajmu i zakupu mieszkań
- rosnące koszty utrzymania rodziny
- zanik pozytywnych autorytetów i wzorców
- zaniedbania emocjonalne dziecka
- brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dziecko
- uzależnienia dzieci i młodzieży od internetu
- nieprawidłowe wywiązywanie się rodziców i opiekunów z obowiązków opiekuńczo - wychowawczych
- wzrost liczby zachowań ryzykownych oraz uzależnień wśród dzieci i młodzieży
- wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży
- duże obciążenie zawodowe pracowników pomocy społecznej (biurokracja)
- przerzucenie odpowiedzialności za wychowanie dzieci na inne podmioty i instytucje
- wypalenie zawodowe pracowników socjalnych i asystentów rodziny
- wysoka cena szkoleń specjalistycznych

V. CELE PROGRAMU

" Rodzina jest pierwszą i podstawową szkołą miłości społecznej. Trzeba uczynić wszystko ażeby ta szkoła mogła pozostawać sobą...."

Jan Paweł II

Program Wspierania Rodziny w Gminie Ropczyce na lata 2025-2027 wyznacza zadania do realizacji, które przyczynią się do zmniejszenia skali problemów społecznych w obszarze wspierania rodziny. Wszelkie działania powinny zmierzać do poprawy sytuacji w rodzinie, tak aby było możliwe pozostanie dziecka w rodzinie naturalnej.

**Głównym celem opracowanego Programu Wspierania Rodziny
na lata 2025-2027 jest:**

**Kompleksowa pomoc i wsparcie rodzin z Gminy Ropczyce,
ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności
w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej lub doświadczających kryzysu.**

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz będących w sytuacji kryzysowej.
2. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinie.
3. Podejmowanie działań na rzecz rodzin, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej celem umożliwienia ich powrotu do rodziny biologicznej.
4. Wzmocnienie kwalifikacji i kompetencji kadry pracującej z rodziną.

VI. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Programu będą rodziny zamieszkujące teren Gminy Ropczyce, wychowujące dzieci i przeżywające różnego rodzaju trudności, zagrożone odebraniem dzieci, jak również wyrażające chęć współpracy na rzecz powrotu ich dzieci do domu rodzinnego.

W szczególności Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 adresowany jest do:

- ✓ wszystkich rodzin z dziećmi, w szczególności do tych, które są lub mogą być zagrożone problemem niewydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz innymi trudnościami i problemami życiowymi wpływającymi na jakość życia rodziny oraz wypełnianie jej podstawowych funkcji,
- ✓ rodzin z niepełnosprawnymi dziećmi,
- ✓ rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- ✓ rodzin doświadczających kryzysu,
- ✓ rodzin wielodzietnych,
- ✓ rodzin niepełnych,
- ✓ rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą,
- ✓ rodzin biologicznych, w związku z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej,
- ✓ rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostosowaniem społecznym,
- ✓ kobiet w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych,
- ✓ rodzin, w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko.

Przewidywane działania mają na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb rodziny, zapewnieniu poczucia bezpieczeństwa wszystkich jej członków, w szczególności dzieci oraz podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców. Ponadto podjęte działania mają również na celu wzmocnienie i zintegrowanie wszystkich instytucji działających w tym obszarze w celu wspierania dobra rodziny. Dzięki wspólnie podejmowanym działaniom będzie możliwość udzielenia wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 na terenie Gminy Ropczyce, będzie realizowany przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Realizacja Programu polegać będzie na zasadach współdziałania z partnerami środowiska lokalnego, którzy specjalizują się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Dzięki wspólnie podejmowanym działaniom dopracowane zostaną odpowiednie warunki i możliwości dla wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie. W realizacji swoich zadań podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet, także wówczas gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

VIII. HARMONOGRAM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025-2027

Cel szczegółowy 1: Wspieranie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej .

LP	NAZWA ZADANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI/ MIERNIKI	TERMIN REALIZACJI
1.	Zapewnienie pomocy rodzinie w formie wsparcia ze strony asystenta rodziny oraz rodziny wspierającej.	MGOPS	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, - liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej	2025-2027
2.	Monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu współpracy z asystentem.	MGOPS	- liczba rodzin objętych monitoringiem przez asystenta po zakończeniu współpracy	2025-2027
3.	Realizacja projektów socjalnych, prowadzenie warsztatów i innych form pomocy zwiększających kompetencje rodzicielskie.	MGOPS PCPR PORADNIA PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNA	-liczba zorganizowanych warsztatów, projektów -liczba osób objętych tym wsparciem	2025-2027

4.	Rozpowszechnianie oferty i współpraca z placówką wsparcia dziennego.	MGOPS PCPR	-liczba dzieci uczestniczących w zajęciach organizowanych przez placówkę wsparcia dziennego	2025-2027
5.	Wspieranie rodziny poprzez realizację rządowego programu "Karta dużej rodziny"	URZĄD GMINY	-liczba wydanych kart dużej rodziny	2025-2027
6.	Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z Ustawą z dnia 4.11.2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".	MGOPS	-liczba rodzin, które skorzystały z jednorazowego świadczenia za życiem, -kwota wydana na jednorazowe świadczenie, -liczba rodzin, które skorzystały ze wsparcia asystenta dla kobiet w ciąży zagrożonej,	2025-2027
7.	Udzielenie wsparcia informacyjnego i pomocy rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu.	MGOPS GKRPA PCPR ZOO ROPCZYCE	-liczba rodzin z dziećmi z problemem alkoholowym, - liczba osób odbywających terapię niestacjonarnie, -liczba osób skierowanych na przymusowe leczenie przez GKRPA,	2025-2027
8.	Zapewnienie pomocy rodzinom doświadczającym przemocy domowej.	MGOPS PCPR	- liczba prowadzonych Niebieskich Kart,	2025-2027

		Zespół Interdyscyplinarny	- liczba osób doznających przemocy domowej, - liczba osób uczestniczących w warsztatach,	
9.	Zapewnienie uprawnionym rodzinom dostępu do specjalistycznych usług opiekuńczych.	MGOPS	- liczba rodzin objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,	2025-2027

Cel szczegółowy 2: Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinie.

LP.	NAZWA ZADANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI/ MIERNIKI	TERMIN REALIZACJI
1.	Zapewnienie pomocy finansowej dla rodzin zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r.	MGOPS	- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, - liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego, - liczba rodzin korzystających z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, - liczba rodzin objętych pomocą żywnościową (Program Fundusze Europejskie na pomoc żywnościową) 2025-2027	2025-2027
2.	Udzielanie stypendiów i zasiłków szkolnych.	URZĄD GMINY	- liczba dzieci, którym przyznano stypendium socjalne,	2025-2027

			- kwota wydana na stypendia socjalne,	
3.	Zapewnienie dostępu do lokali socjalnych i komunalnych rodzinom z dziećmi oraz uzyskania dodatku mieszkaniowego.	URZĄD GMINY	- liczba rodzin z dziećmi, które otrzymały lokal socjalny, - liczba rodzin z dziećmi, które otrzymały lokal komunalny, - liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego.	2025-2027
4.	Pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży.	MGOPS	- liczba dzieci i młodzieży korzystających z posiłku, - liczba rodzin korzystających z zasiłków na zakup żywności lub posiłku,	2025-2027

Cel szczegółowy 3: Podejmowanie działań na rzecz rodzin, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej celem umożliwienia ich powrotu do rodziny biologicznej.

LP.	NAZWA ZADANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI/ MIERNIKI	TERMIN REALIZACJI
1.	Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.	MGOPS, PCPR	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, - kwota poniesionych wydatków,	2025-2027

2.	Współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.	MGOPS PCPR	-liczba skoordynowanych planów pracy z rodziną,	2025-2027
3.	Podejmowanie działań na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.	MGOPS PCPR	-liczba rodzin współpracujących z asystentem na rzecz powrotu dzieci do rodziny naturalnej, - liczba dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej	2025-2027

Cel szczegółowy 4: Wzmocnienie kwalifikacji i kompetencji kadry pracującej z rodziną.

LP.	NAZWA ZADANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI/ MIERNIKI	TERMIN REALIZACJI
1.	Zapewnienie dostępu do szkoleń i superwizji dla asystenta rodziny.	MGOPS	-liczba odbytych szkoleń/superwizji, - liczba asystentów uczestniczących w szkoleniach/superwizjach,	2025-2027
2.	Zapewnienie dostępu do szkoleń i superwizji dla pracowników socjalnych.	MGOPS	-liczba odbytych szkoleń/superwizji, - liczba asystentów uczestniczących w szkoleniach/superwizjach,	2025-2027

IX. OCZEKIWANE EFEKTY I REZULTATY Z REALIZACJI PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej, a także umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny biologicznej,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny,
- ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami, w tym rodzin z problemem przemocy domowej oraz rodzin z problemem uzależnienia,
- poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
- podwyższenie kompetencji pracowników poprzez możliwość udziału w szkoleniach,
- udzielenie wsparcia kobietom i rodzinom zgodnie z założeniami ustawy „Za życiem”.

Program ten ma przyczynić się do skuteczności pomocy skierowanej do rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji oraz ulepszyć współpracę między instytucjami działającymi na rzecz rodzin i dzieci. Ponadto oczekiwanym rezultatem podjętych wspólnie działań będzie przeciwdziałanie przemocy, patologizacji oraz zagrożeniu wykluczeniem społecznym.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 dla Gminy Ropczyce finansowane będą z następujących źródeł:

- budżetu gminy,
- dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny.

XI. EWALUACJA I MONITORING GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025-2027

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 stanowi dokument wyznaczający cele i zadania, dlatego też wymaga oceny i weryfikacji efektywności podejmowanych działań. Monitoring będzie polegał na gromadzeniu i analizowaniu danych o skuteczności podejmowanych działań.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ropczycach jako koordynator Programu, na podstawie analizy zebranych materiałów i informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji poszczególnych zadań, opracowywać będzie roczny raport.

PODSUMOWANIE

Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Ropczyce, opracowany na lata 2025-2027 ma zapewnić systemowe wsparcie rodzinom, które doświadczają trudności opiekuńczo-wychowawczych czy znajdują się w sytuacji kryzysowej. Podjęte działania często będą miały charakter profilaktyczny, po to aby ta rodzina mogła wykorzystać swoje zasoby w powrocie do prawidłowego realizowania swoich funkcji i zadań wynikających z jej istoty. Pomoc ze strony instytucji zostanie uruchomiona, dopiero wtedy, gdy rodzina zmagać się będzie z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami, w sytuacji gdy przebywa w pieczy zastępczej. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie, jako podstawowej komórce społecznej. Prawidłowa realizacja programu będzie możliwa tylko przy współpracy instytucji i podmiotów powołanych do wspierania rodziny, przy współpracy i aktywnym współdziałaniu rodzin, gdyż osiągnięcie zakładanych celów w znacznej mierze jest zależne od członków rodzin, ich motywacji do zmiany sytuacji i przezwyciężenia trudności.

Mając na uwadze powyższe, spodziewanym efektem realizacji Programu będzie polepszenie sytuacji dziecka i rodziny na terenie Gminy Ropczyce oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla nich.

INDEKS TABEL

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy Ropczyce w latach 2021-2023	6
Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących Gminę Ropczyce w latach 2021-2023	7
Wykres 3. Liczba urodzeń żywych, zgonów oraz przyrost naturalny w Gminie Ropczyce w latach 2020-2022	8
Wykres 4. Podział pracujących według sektorów ekonomicznych w roku 2021 (w procen- tach).....	9
Wykres 5. Bezrobotni mieszkańcy Gminy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2021-2023.....	10
Wykres 6. Wykształcenie mieszkańców Gminy według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 r. wyrażone w procentach.....	15
Wykres 7. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej w latach 2022-2024	22
Wykres 8. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2022-2024.....	27
Wykres 9. Liczba rodzin niepełnych i wielodzietnych w latach 2022-2024	28
Tabela 1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2022-2024.....	25
Tabela 2. Powody przyznania pomocy społecznej w latach 2022-2024.....	27

Przewodniczący Rady

Marek Misiura